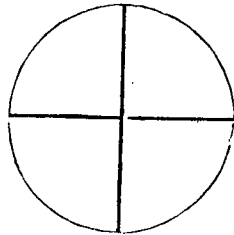

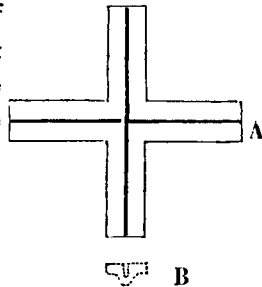
Korstablens Anvendelse og Nytte.

§ 1.

Med Korstave forstaaes et Kors eller en Skive af Træ eller Jern, hvori to Forbygninger eller Rønder ere anbragte i lige Linie saaledes, at de skære hverandre i Midten under rette Vinkler.

Dersom Skiven gjøres af Træ, maa den ei tages af eet Stykke, men ligesom et Tegnebræt limes, eller hellere pinde sammen af flere Skiver, der anbringes paa forskjellig Ved, for at Træet ei skal kaste sig frumt; den gives i saa Fald helst en rund Form, for

at blive stærkere, og males med Oliefarve for ikke at lide af Fugtighed. Er Skiven af Jern (som oftest støbt), gjøres den sædvanlig i Form af et Kors, ovenpaa saa jevn, at alle 4 Arme komme til at ligge i samme Flade, men hver Arm af Korset støbes paa den underste Side tykkere under Midtlinien, som Gjennem-

snittet B viser, deels for større Styrke, deels for at Renden i Midten kan høvles saa meget dybere uden at svække det Hele. Jernet overdrages med en Færnis for ikke at ruste.

Hensigten med Fordybningerne eller Renderne er, at disse skulle kunne bruges istedetfor Dioptere til at sigte igjennem; de bør derfor være saa brede, at en Stof tydelig kan skjæles i en Afstand af c. 150 Favne, og saa dybe, at Sigtet kan tages med Noiagtighed. Endelig er det en Hovedsag, at de ere fuldkommen lige og verticalt udfaarne, samt at de ere lodrette paa hverandre eller danne en ret Vinkel paa hver Side, altsaa fire rette Vinkler. Armenes Længde er naturligvis vilkaarlig; de, som hidtil ere støbte i Sverrig, holde 6 Tommer fra Midtpunktet. Rendens Dybde = $4\frac{1}{2}$ Linie, dens Brede = 1 Linie. I en Trætafle bør Renden gøres bredere.

Midt under Korstavlen maa være en Indretning, saa at den kan fastgøres paa Enden af en Stof eller Fod og opstilles paa Marken, dog saaledes, at Tavlen kan dreies rundt, medens Stoffen staaer fast. I dette Diemed har Stoffen en Tap foroven og en jernbeslaaet Spids paa den nederste Ende, for at kunne trykkes ned i Jorden.

Til Anvendelse af Korstavlen behøves Stoffe, som bør være 3 à 4 Alen lange, lige og tilspidsede i den ene Ende, for at kunne sættes fast i Jorden.

§ 2.

Stoffe, som sættes ud paa Marken for at bestemme Punkter, maae staae lige eller lodrette.

§ 3.

To Stoffe bestemme en lige Linies Retning og, naar de staae i Endepunkterne, dens Længde.

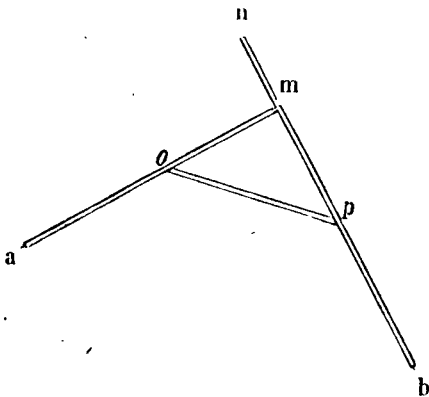
Naar to Stoffe ere satte i een Linie, da sættes en tredie i samme Linie enten udenfor Stoffene, og dette skeer ved at rette den efter Diemaal saaledes, at den synes at skjule de to første; eller imellem Stoffene ved at en Person holder den, medens en anden ved en af de to først satte Stoffe giver Tegn til hvilken Side den skal flyttes, indtil alle 3 dække hverandre eller sees i een Linie.

§ 4.

En Linie, som skal maales, bør stedse være betegnet ved eller affat med 3 Stoffe, en i hver Ende og den mellemste sat nærmest imod den Ende, til hvilken man vil maale.

§ 5.

En Linie maales enten med et Stykke Reb af en vis Længde, eller Landmaalerkjede, eller Favnemaal. Reb er ikke hensigtsmæssigt; det rækker sig og bliver smudsig og tungt, naar Jorden er vaad; Landmaalerkjede er noiagtig men kostbar og fordrer to Personer for at nyttes til Maaling; Favnemaal er derimod baade det billigste og beqvemmeste, og den, som maaler, behøver ingen Medhjælper for at bruge det. Med Favnemaallet kan vel ikke opnaaes den Grad af Noiagtighed, som ved Landmaalerkjede, men tilstrækkelig, naar det iagttages, at a og b ere lige lange og Afstanden mellem a og b noiagtig $= 3$ Alen; derfor er Stivelsen op nødvendig, og fremdeles bør Enderne ved a

og b være beslaaede med Jern eller Messing og forsynede med en Jernspids for ikke at glide, naar de sættes mod Jorden. nm er et Haandtag, tjenende til at den, som maaler, kan gaae beqvemt og ei behøver at bukke sig. ($\angle omp$ maa helst være en ret Vinkel.)

Ved Brugen af Favnemaalet bør iagttages:

a. Favnemaalets ene Been sættes i det Punkt, hvorfra man vil maale, og det andet Been bringes ved Niemaal ind i samme Linie, som de to Stoffe, der bestemme Linien's Retning; da først sættes det ned og saaledes maales fremad, idet Maaleren bestandig tæller Favnenes Antal.

b. Saasnart Favnemaalet har naaet den næstsidste Stof og Maaleren altsaa ikke har flere, end den ene Stof ved Enden at rette sig efter, bør han vælge et vilkaarligt Punkt paa Marken i samme Linie udenfor den sidste Stof. Denne Forsigtighedsregel er desto nødvendigere, jo større Afstand der er at maale efter een Stof alene.

c. Naar det sidste Stykke ikke er et fuldt Favne-
maal, bemærkes Broken, som helst tages i Trebiedele,
fordi $\frac{1}{3}$ af en Favn er en Allen og $\frac{2}{3} =$ to Allen.

§ 6.

Naar to Vinier støde sammen, kaldes deres Voi-
ning mod hverandre eller Skrævet imellem dem en
Vinkel og Vinierne dens Been. Forlænges to Vi-
nier, saa at de skære hinanden, og alle 4 Vinkler ere
ligestore, da staae Vinierne lodret paa hinanden, og
hver af Vinklerne er en ret Vinkel.

§ 7.

Naar Korstavlens Fod staaer nøiagtigt i een Vi-
nie, saa vil ogsaa Korstavlens Kender passe i samme
Vinie, naar Tavlen, som er bevægelig paa Foden,
dreies tilbørligt; den Forandring, man behøver at
foretage, vil ialtfald være ubetydelig.

§ 8.

Derfom Korstavlen er opstillet saaledes, at en
Vinie paa Marken udgjør Forlængelse af Tavlens ene
Kende, saa vil den Vinie paa Marken, som udgjør
Forlængelse af Tavlens anden Kende, blive lodret paa
den første; thi Korstavlens rette Vinkler forandres
aldeles ikke derved, at Beenene forlænges.

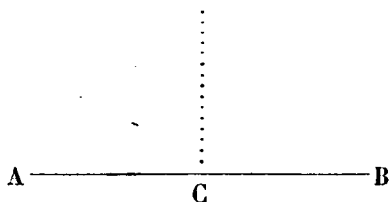
Deraf følger, at den, som staaer ved Korstavlen,
kan give Medhjælperen Vink — enten til Høire eller
Venstre, hvor den Stof, som tilkjendegiver den lodrette
Viniens Retning, skal staae.

§ 9.

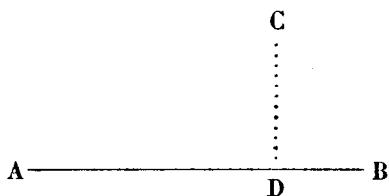
Der forekomme to Tilfælde:

a. naar en lige Vinie A B, (som ofte kan være

en Grøft eller Fure), er givne, og man derfra i et vist Punkt C vil udfikke en lodret Linie, f. Ex.

b. naar en Linie A B er givne, samt et Punkt C udenfor samme, da at bestemme det Sted D, hvor en lodret Linie fra C vil støde imod Linien A B, f. Ex.

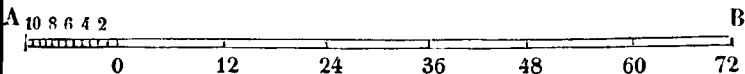

Det første Tilfælde (a) følger umiddelbart af § 8; thi naar Korsstavlen stilles i C, og dens ene Kende rettes efter A B, saa vil den anden Kende tilfjendegive Retningen, hvori den lodrette Linie skal udfikkes. I dette Tilfælde rettes altsaa Stoffene efter Korsstavlen; men i det andet Tilfælde (b) rettes Korsstavlen efter Stoffene; den flyttes nemlig saalænge i Linien A B, indtil den kommer i Punktet D, hvor den Stof, som er sat i C, vil blive synlig i Tavlens anden Kende. Naar AD og DC maales, saa ere Punkterne A, D og C bestemte.

§ 10

At affætte Linier paa Papiret efter for-
mindsket Maalestof.

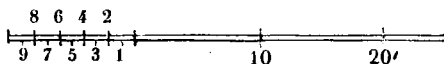
Dersom man vedtog, at hver Favn paa Marken
skulde være en Tomme eller Linie paa Papiret, saa
vilde man kunne bruge en Tommestof til formindsket
Maalestof, thi saa mange Favne, en Linie holdt paa
Marken, ligesaa mange Tommer eller Linier behøvede
man kun at affætte paa Papiret. Men, da man ved
en Tegning ofte retter sig hellere efter Papirets Stor-
relse, end efter Tommestoffen, saa kan man vælge en
vilkaarlig Maalestof, istedetfor Tommestoffen.

Fra A til o er affat 12 ligestore Stykker af vil-
kaarlig Længde, altsaa, dersom hvert antages for en
Favn, saa betyder A o = 12 Favne. Fra o til B er
hvert af de 6 Stykker gjort ligestore med A o, altsaa
hvert = 12 Favne, og hele o B = 72 Favne. Ef-
ter en saadan Maalestof eller Scala affættes nu en
hvilkensomhelt Længde udtrykt i Favne, ved først at
dividere med 12, for at see, hvor mange Stykker, som
det fra o til 12, der skulle affættes paa Papiret, og de
Favne, som blive tilovers, maales da fra o henimod
A f. Ex. 57 Favne = 4 Gange 12 + 9 = 48 + 9,
eller paa Scalaen fra 48 til det Punkt mellem 8
og 10.

Anmærk. Jeg har valgt Scalaens Inddeling med 12, fordi
denne har størst Lighed med Tommestoffen; men da det

stedse er meget lettere at dividere med 10 end med 12, saa vælges til Korttegning oftest en Scala med Inddeling i 10, f. Ex.

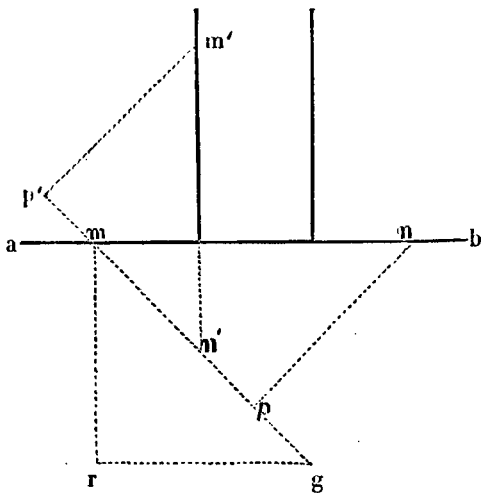

Anvendelsen er forresten aldeles lignende som ovenfor er beskrevet.

§ 11.

At tegne lodrette Linier og altsaa rette Vinkler paa Papiret.

Dette skeer lettest ved Hjelp af Tegne-Triangler d. e. retvinklede Triangler (af Træ), hvis to korteste Sider ere ligestore.

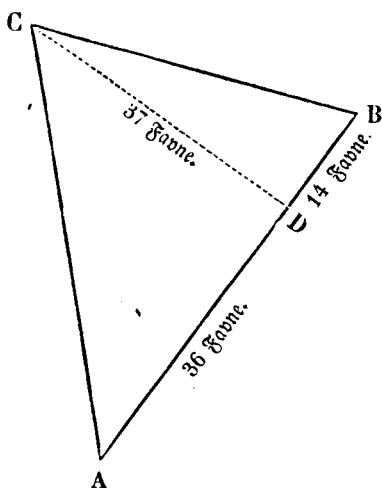
Naar f. E. til Linien ab skal drages en lodret Linie, saa lægges den ene Triangel mrg nedenunder med dens længste Side mg saaledes paa sraa, at den anden Triangel med en af dens korte Sider mp lagt derimod kan passe med dens længste Side mn langs efter ab. (Det er forresten ikke nødvendigt at Spidsen m kommer til at ligge i Linien ab.) Saa snart Trianglerne have faaet denne Stilling, holdes fast paa den underste mrg, at den ikke kommer fra sin Plads, medens den anden mpn vendes eller skydes saaledes, at dens anden korte Side pn kommer imod mg istedetfor pm; derved faaer Trianglen mpn den Stilling m'p'n' og m'n' er da lodret mod ab. Endvidere ville, saalænge den nederste Triangel ei forandrer sin Stilling, og m'p'n' skydes op og ned langs med Siden mg, enhver Linie, som drages efter m'n', blive lodret paa ab. Saadanne Linier, som ere lodrette paa een og den samme, ville aldrig løbe sammen og kaldes parallelle.

Anmærk. Letheden ved at tegne Kort efter Korstavlen beroer især paa Øvelse i at bruge Legnetrianglerne, saaledes som ovenfor er lært.

Det er lettere at bruge Trianglerne end at beskrive deres Brug; men Anvendelsen vil snart lære deres Nytte.

§ 12.

Hvorledes maales, tegnes og beregnes en Trefant f. Ex. ABC.

Oplosning. I en af Siderne f. Ex. AB søges det Punkt D (§ 9, b), hvor en lodret Linie fra det modstaaende Toppunkt C vil støde mod AB; derpaa maales Længden af AD, DB og CD, og Maalene nedskrives ved en Tegning, som efter Diemaal paa Marken indføres i Lommebogen eller paa et Stykke Papir. Naar ABC saaledes er maalt, tegnes den hjemme, ved først efter § 10 at affætte en Maalestof; dernæst drages en ret Linie, hvorpaa AD affættes = 36 Favne og DB = 14 Favne; fremdeles affættes ved D efter § 11 en ret Vinkel, og den lodrette Linie CD gøres efter samme Maalestof = 37 Favne. Naar Punktet C derved er bestemt, drages paa Papiret Linierne AC og CB, hvorefter ACB paa Papiret vil have samme Figur som den paagjældende Trekant paa Marken.

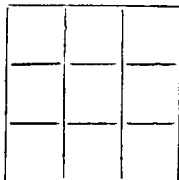
Beregningen af dennes, som af enhver Trekants (Triangel) Kvadrat-Indhold, skeer ved at multiplicere Halvparten af AB med CD; den almindelige Regel er, at multiplicere Høiden med den halve Grundlinie, eller Grundlinien med den halve Høide. Til Grundlinie kan tages hvilken af Siderne som helst, (hvor det passer, vælges helst den længste), og Høiden er da den Linie, som fra Triangelens modstaaende Spids (Toppunctet) drages lodret mod Grundlinien.

I det her valgte Exempel er Indholdet af Trekanten, som skrives $\triangle ABC = \frac{1}{2} AB \times CD = \frac{26\frac{1}{2} \times 14}{2} \times 37 \text{ Favne} = 50 \times 37 = 25 \times 37 = 925 \square \text{ F.}$

§ 13.

a. En Tønde Land er 14000 Kvadrat-Allen, som skrives $14000 \square \text{ Al.}$, altsaa er 1 Skjeppe Land liig Ottendedelen $= 1750 \square \text{ Al.}$, og 1 Fjerdingar Land $= 437\frac{1}{2} \square \text{ Al.}$ Den Størrelse, som er mindre end $437\frac{1}{2} \square \text{ Al.}$, skrives som Kvadratalen.

b. En Kvadrat Favn er liig 9 Kvadratalen, hvilket tydeligt vil sees af hoestaaende Figur, hvor hver af Siderne er en Favn eller 3 Allen.

§ 14.

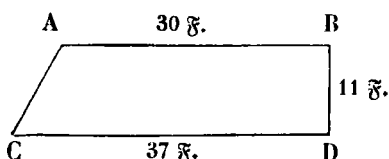
Naar Kvadrat-Favnenes Antal er multipliceret med 9, divideres med 14,000 for at faae Tønder Land, med 1750 for at faae Skjeppe Land, med $437\frac{1}{2}$ for

at faae Fjerdingkar Land. Heraf følger, at førnævnte $\triangle ABC$, som fandtes = 925 \square F., bliver liig $925 \times 9 \square$ M. = 8325 \square M. = ingen Tønder men $8\frac{3}{5} = 4$ Skpr. + 1325 \square M. eller 4 Skpr. 3 Fdf. + $12\frac{1}{2} \square$ M.

Anmærk. Den ellers almindelige Maade at maale uden Maa-
lebord, er at maale alle Trekantens Sider og ved Hjælp
af Maalestok affætte dem og construere Trianglen paa
Papiret. (Andre Figurer deles først ved Diagonaler i
Triangler.) Figuren kan da blive ligesaa nøiagtig, men
Beregningen bliver vanskelige, thi, da det er nødvendigt
hertil at kjende Høiden, som ikke maales paa Marken,
maa dennes Længde søges ved Hjælp af Maalestokken paa
Papiret, og findes sjældent saa nøiagtigt, som naar den
maales paa Marken. Overhovedet vil man ved Brugen
af Korstavlen til Opmaaling finde, at (med faa Undta-
gelses) de samme Linier, hvis Længde behøves til en Fi-
gurs Beregning, blive maalte paa Marken, og heri lig-
ger et af Korstavlens store Fortrin til en nøiagtigere
Beregning.

§ 15.

Da man med Korstavlen stedse affætter rette
Vinkler paa Marken, saa opstaaer meget hyppigt det,
som i § 11 er forklaret, at de lodrette Linier blive
parallele. Derved fremkomme som oftest Fjirkanter
med to parallelle Sider eller saakaldte Trapezier.
Et saadant Trapezie med to parallelle Sider beregnes
ved at multiplicere de parallelle Siders halve
Sum med den lodrette Afstand imellem de
parallelle Sider.

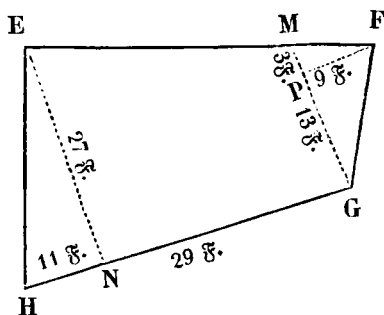

I vedføiede Exempel:

$$\begin{aligned}
 ABDC &= \frac{30 + 37}{2} \times 11 = 6\frac{7}{2} \times 11 = 33\frac{1}{2} \times 11 \\
 &= 368\frac{1}{2} \square \text{ f. (som efter § 13, b. = } 3316\frac{1}{2} \square \text{ Al.} \\
 &\text{og efter § 14 = 1 Skp. 3 Fdf. + 254 } \square \text{ Al.)}
 \end{aligned}$$

§ 16.

Hvorledes maales, tegnes og beregnes en fiirkantet Mark, f. Ex. EFGH?

I Almindelighed vælges en af de længste Sider til Grundlinie eller til den Linie, hvori Korstavlen opstilles, f. Ex. her HG. Først søges deri det Punkt N, hvor den lodrette Linie fra E vil støde imod HG (§ 9, b); HN og NE maales og Maalene nedskrives ved en Tegning efter Diemaal i Lommebogen; derpaa maales NG og nu sættes Korstavlen i G, for efter § 9, a at finde Punktet M, hvorved fremkommer Tri-

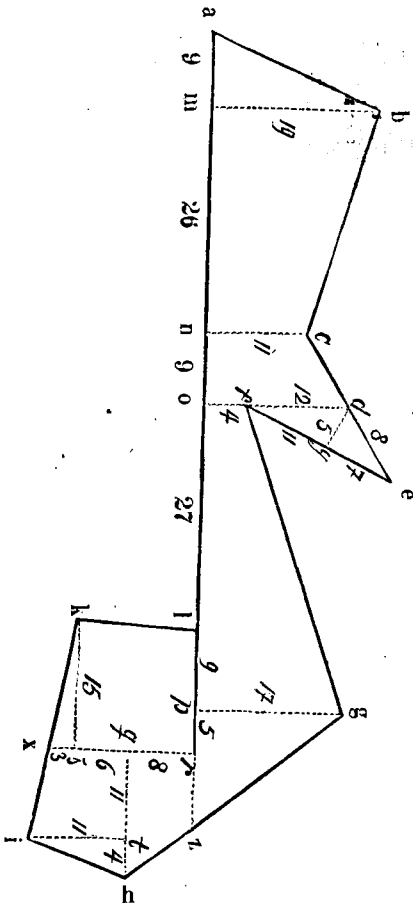
anglen MFG. For at kunne construere og beregne denne, stilles Korstavlen endnu en Gang i Linien MG, og findes Punktet P for den lodrette Linie PF, hvorpaa maales GP, PM og PF, og Maalene nedskrives.

Paa Papiret affættes en lige Linie, HG, hvorpaa i Punkterne N og G opreises de lodrette Linier NE og GM (§ 11), hvis Længder bestemme Punkterne E og M. Derpaa opreises ligeledes en lodret Linie i P, og Længden af PF bestemmer Punktet F. Dette skal nu, dersom Maalingen og Constructionen er rigtig, ligge i en ret Linie med M og E, og dette vil efter nogenlunde anvendt Noiagtighed sjelden slaae Feil. Da altsaa Punkterne E, F, G og H ere bestemte, drages derimellem de Linier, som danne Fiirkanten paa Papiret.

Beregningen af de to her fremkomne Triangler HNE og MGF foretages efter § 12 og Trapeziet ENGM med to parallelle Sider EN og MG beregnes efter § 15. Saaledes findes $\triangle HNE = 11 \times 13\frac{1}{2} = 148\frac{1}{2} \square \text{ F.}$ — $\triangle MGF = 8 \times 9 = 72 \square \text{ F.}$; og $\text{Trap. ENGM} = \frac{16 + 27}{2} \times 29 = 623\frac{1}{2} \square \text{ F.}$
 Tilsammen = $844 \square \text{ F.} = 7596 \square \text{ Al.} = 4 \text{ Sp.}$
 1 Fdf. + $158\frac{1}{2} \square \text{ Al.}$

§ 17.

Svorledes maales, tegnes og beregnes en
 Mark af denne Figur?

Her vilde det være hensigtsmæssigt at vælge to Grundlinier lodrette mod hverandre, nemlig al forlænget et Stykke ud til r, og rx. Ved lodrette Linier mod ar bestemmes, som i det Foregaaende, Punkterne b, c, f og g; men e, som ligger i et saa dybt Indhug, at den lodrette Linie skulde maales over Hegnslinien fg, kan lettere bestemmes ved at forlænge of til Hegnet, og naar Punktet d paa denne Maade er bleven bestemt, da at maale de, (Forlængelsen af cd) hvorved Punktet e bestemmes. Fra Grundlinien rx udsættes fremdeles lodrette Linier til Punkterne k og h, hvorved disse bestemmes ligesom endelig i bestemmes ved den lodrette Linie it.

Tegningen vil ifølge det Foregaaende være let nok, ligesom ogsaa Beregningen, med Undtagelse af $\triangle dfe$ hvor iffun df og de ere maalte. Ved saadanne Leiligheder som denne, gjøres en Undtagelse, og Længden af de til Trianglens Beregning nødvendige Linier, kan efter den valgte Maalestof bestemmes: saaledes her f. Ex. fe og dy. Endvidere findes Figuren gprqh, som paa Papiret kan deles i en Triangel og et Trapezie ved Hjælp af Linien rz; dennes Længde bestemmes ligeledes efter Maalestof = 9 Favne, og Beregningen foretages da uden Vanskelighed.

$$\begin{array}{l} \Delta \text{ abm} = 19 \times 4\frac{1}{2} = \dots \dots \dots 85\frac{1}{2} \square \text{ f.} \\ \text{Trap. mncb} = \frac{19+11}{2} \times 26 = 30\frac{3}{2} \times 26 = 15 \times 26 = 390 - \\ \text{Trap. ncdo} = \frac{11+16}{2} \times 9 = 9\frac{7}{2} \times 9 = 13\frac{1}{2} \times 9 = 121\frac{1}{2} - \\ \Delta \text{ dfe} = \frac{11+1}{2} \times 5 = 3\frac{1}{2} \times 5 = 9 \times 5 = 45 - \\ \text{Trap. fopg} = \frac{11+4}{2} \times 36 = 21\frac{1}{2} \times 36 = 10\frac{1}{2} \times 36 = 378 - \\ \Delta \text{ gpz} = \frac{5+9}{2} \times 17 = 14\frac{1}{2} \times 17 = 7 \times 17 = 119 - \\ \text{Trap. rghz} = \frac{15+9}{2} \times 8 = 24\frac{3}{2} \times 8 = 12 \times 8 = 96 - \\ \Delta \text{ thi} = \dots \dots \dots 2 \times 11 = 22 - \\ \text{Trap. qxit} = \frac{9+11}{2} \times 11 = \dots \dots \dots 10 \times 11 = 110 - \\ \Delta \text{ kxs} = \frac{1}{2} \times 3 = \dots \dots \dots 7\frac{1}{2} \times 3 = 22\frac{1}{2} - \\ \text{Trap. lksr} = \frac{14+15}{2} \times 14 = \dots \dots \dots 14\frac{1}{2} \times 14 = 203 - \end{array}$$

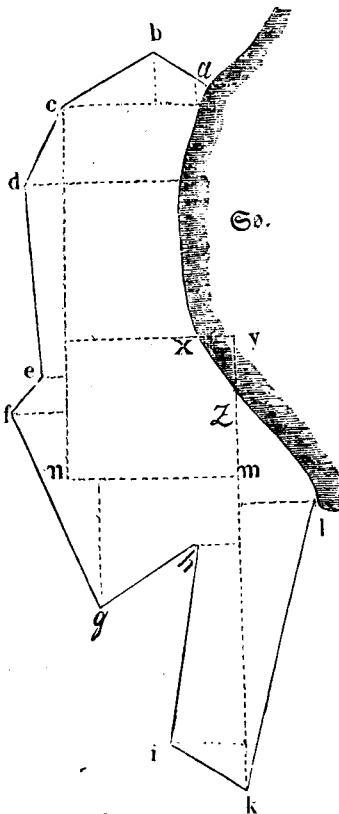
Summa 1592 $\frac{1}{2}$ \square f.

1592 $\frac{1}{2}$ \square f. = 14,332 $\frac{1}{2}$ \square ml. = 1 Rd. = 6fp. = 80f. + 332 $\frac{1}{2}$ \square ml.

§ 18.

Hvorledes maales, tegnes og beregnes en Eng f. Ex. af høstaaende Figur?

Ved en større Figurs Maaling er det en Forsigtighedsregel at vælge eller affatte den eller de Grundlinier paa Marken, hvori Korstavlen opstilles, saa nær

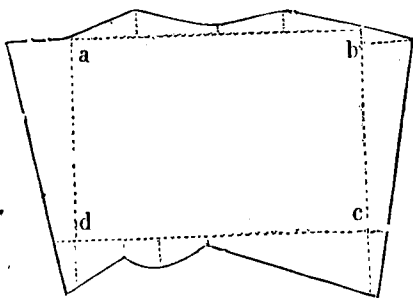

ved de Hjørner, som skulle bestemmes, som muligt, for ikke at faae de lodrette Linier længere end behøves. Her vilde det være hensigtsmæssigt at vælge og affatte 3 Grundlinier cn , nm og mk alle tre lodrette mod hverandre. Fra disse bestemmes ved Korstavlen lodrette Linier og ved Favnemaal alle Punkter, saaledes som det vil kunne indsees af Figuren. Krumme Linier, som Sofanter, kunne ikke bestemmes paa anden Maade, end ved at tage de største Bugter i Betragtning og antage Linierne imellem dem for rette. Deraf

er indvirkende, at jo flere Punkter deri ved Hjælp af lodrette Linier bestemmes, desto noiagtigere bliver Maa-lingen. $\triangle xyz$ kan ved Liniernes Forlængelse let tegnes paa Papiret for at beregne den hele Firkant og Trianglen hver for sig og derefter trækkes Trianglen fra.

§ 19.

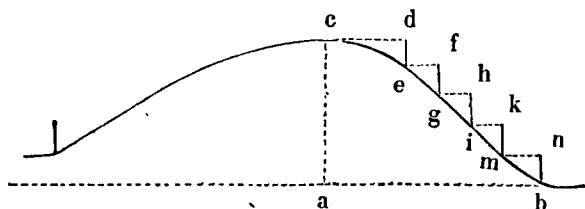
Endskjøndt Korstavlen anvendes med størst Fordeel paa smaae Arealer, hvor de lodrette Linier ikke blive lange, kan man dog ogsaa bruge den til at maale større Flader, men dette koster mere Arbeide. Høstaaende Figur vil vise, hvorledes man da hensigtsmæssigt bør anlægge 4 Grundlinier, som danne en Firkant med rette Vinkler (Rectangel), f. Ex. a b c d.

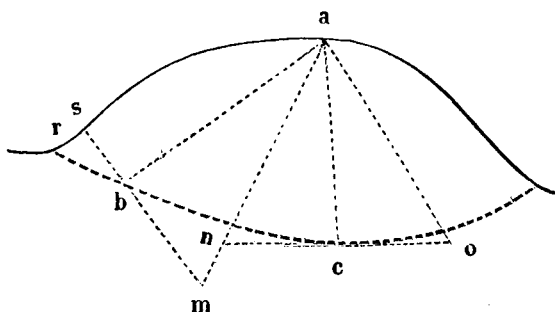
Naar man ved at udstikke disse Linier, begyndende fra a, kommer tilbage til dette Punkt igjen, saa er abcd afsat noiagtigt paa Marken og dette et Beviis for at Korstavlen kan anvendes med en temmelig høi Grad af Accuratesse. Den øvrige Fremgangsmaade er indlysende af Figuren.

§ 20.

Storre Vanskeligheder har man at overvinde, naar et bakket Terrain skal tegnes; thi det som kun er frumt paa een Maade, kan nok strækkes ud paa Papiret og forestilles ved en ret Flade, men en Bakke, hvis Dverflade er hvælvet — frum paa flere Maader — kan ikke forestilles eller lægges paa det flade Papir anderledes end ved (ligesom ved Brugen af Maalebord) at tegne Grundfladen σ : man maaler Li-

nierne cd , ef , gh , ik og mn , som tilsammen blive $= ab$ o. s. v. Det er indlysende, at Grundfladen er mindre end den hvælvede Dverflade; dersom man altsaa vil nøies med at maale dennes Areal uden at tegne Kort derover, saa gjør man rigtigst i at sætte

Iige Linier ud fra Toppen ned ad Bakkens Sider, som ab og ac , og derpaa anvende Korstavlen ved Foden, hvor sm gjøres $\perp ab$ og $no \perp ac$; saadanne Triangler som rsb maae da maales for sig.

§ 21.

Hensigten med denne Anviisning til Korstavlens Nytte som Landmaaler-Instrument*) er paa ingen Maade at ville give noget fuldkomnere end Maa-
lebordet, men at anbefale

a. et simpelt Instrument, hvis Indretning og Anvendelse i det mindste paa flad Mark med Let-
hed kan læres af Enhver;

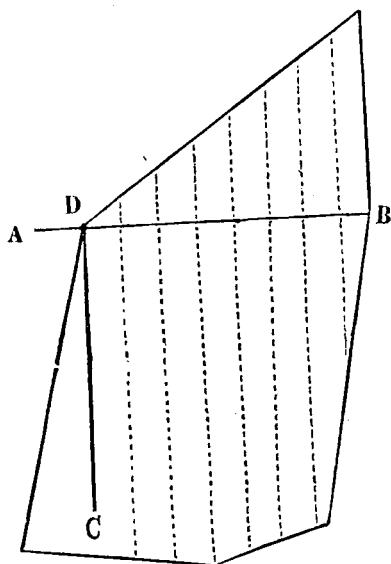
b. en Methode, som baade giver den i oecono-
misk Henseende og til egen Brug fornødne Noiagtighed,
og som ved lidt Øvelse hverken koster megen Tid eller
meget Arbeide.

§ 22.

Naar en given Mark skal pløies og lægges
i lige brede Agre, affættes disse lettest ved
Hjelp af Korstavlen.

Da Agrene i Almindelighed bør lægges efter Fal-

*) Jeg havde tidligere ikke seet eller erfaret Korstavlen i dens
nævrende Form anvendt til Landmaaling, men har nu i
3 Aar brugt den saaledes som her er beskrevet, og har ved
dens practiske Anvendelse mere og mere overbevist mig om
dens Nytte. Det skulde derfor glæde mig, om disse Linier
maatte bidrage til at gjøre den anvendelig, og jeg gjenta-
ger, hvad jeg engang tidligere har yttret, „at den Tid maa-
„ske ei er saa langt borte, da Bonden selv optager Kort
„over sine Torder; det vilde skærpe hans Estertanke og
„give Lyft til Orden, endfige andre Fordele.“

det, sættes en Linie DC først ud paa Marken i denne Retning; lodret paa denne affættes Grundlinien AB og i denne afmaales Agrenes Brede saa stor, som den efter Omstændighederne ønskes. De affatte Linier blive Midten af Agrene, hvor man gjerne lader den bedste Plovkarl lægge de første Furer, hvorefter de øvrige Plove fuldende Pløiningen. Da Afstandene fra Midte til Midte af Agrene ere affatte ligestore, og hver Plov antages at lægge lige brede Furer paa begge Sider af Agrene, saa ville Agrene selv blive lige brede og parallelle.

Anmærk. I Almindelighed bruges at maale eller skridte Agrene af ved begge Ender, men dette er forbundet med Tidspilde og meget usiagtigt, just fordi man sjelden